

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра правосуддя та філософії

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Практика доказування та правова аргументація

(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми: Право
(назва)

за спеціальністю: 081 Право
(шифр, назва)

на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2024

Розробник: Ясинук Микола ЯСІНОК, д.ю.н., професор кафедри правосуддя та філософії за спеціальністю 081 Право

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Правосуддя та філософії	протокол від <u>10.06.24</u> № <u>13</u>	
	Завідувач кафедри	<u>[Signature]</u> Юрій КИТВИЯКОВСЬКИЙ

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

[Signature]

(ПІБ)

Марина КУЗНЕЦОВА

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

[Signature]

Олег РОГОВЕНКО
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

Марина КУЗНЕЦОВА
(ПІБ)

[Signature]

Ассоль ШУЛЬЖЕНКО
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

[Signature]

(підпис)

Катерина Баранчик
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 28.06 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1.ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Практика доказування та правова аргументація			
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет / Кафедра правосуддя та філософії			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)				
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	081 «Право»			
6.	Рівень НРК	7 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається на протязі 1 навчального року в I семестрі			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	Денна форма навчання	26	38		86
	Заочна форма навчання	8	8		134
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Ясинок Микола Михайлович – д.ю.н., професор кафедри правосуддя та філософії			
11.1	Контактна інформація	Кабінет 119г, Ел. адреса: nicolai.yasynok@gmail.com			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Практика доказування та правова аргументація» спрямований на вивчення ключового інституту процесуального права – інституту доказування. У рамках даного освітнього компонента розглядається сутність і система доказів, правовий статус суду та учасників справи у процесі доказування.			

		<p>Розглядаються поняття стандартів доказування, належності, допустимості, достовірності та достатності доказів і ряд інших.</p> <p>Отримані знання та спеціальні фахові компетенції за освітнім компонентом сприяють забезпеченню наступних програмних результатів навчання:</p> <p>РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.</p> <p>РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.</p> <p>РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.</p> <p>РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.</p> <p>РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.</p> <p>РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.</p> <p>РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.</p>
13.	Мета освітнього компонента	Формування у студентів компетенцій спрямованих на створення доказової бази для обґрунтування власної правової позиції у справі на основі чинного процесуального законодавства.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<ol style="list-style-type: none"> 1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Актуальні проблеми процесуального права, Актуальні проблеми приватного права 2. Освітній компонент викладається у останньому семестрі.
15.	Політика академічної доброчесності	<p>Політика академічної доброчесності під час викладання курсу «Актуальні проблеми цивільного процесу» послуговується принципам, визначеним Законом України «Про освіту», Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, іншим локальним актам (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p> <p>Оволодіння здобувачами знань з курсу має відбуватись із дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права; містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; містити достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень. Недопустимим під час навчання (згідно ст. ч. 4 ст. 42 Закону України «Про вищу освіту»), є використання здобувачами:</p> <p><i>академічного плагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;</p> <p><i>самоплагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових</p>

		<p>результатів;</p> <p><i>фабрикації</i> - вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;</p> <p><i>фальсифікації</i> - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;</p> <p><i>списування</i> - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;</p> <p><i>обману</i> - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;</p> <p><i>хабарництва</i> - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;</p> <p><i>вплив у будь-якій формі</i> (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження освітнього курсу; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.</p>
16.	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5510

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Як оцінюється РНД
Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	
ДРН 1. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з теоретичних основ доказового права, та аналізувати напрями його розвитку	Проведення модульного контролю та атестаційного контролю
ДРН 2. Вільно тлумачити та дискутувати з правових проблем застосовування норми процесуального права з точки зору формування системи засобів та способів доказування в судовому процесі.	Практичні заняття з тем 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
ДРН 3. Вміти аналізувати судову та прецедентну практику сучасного цивільного, господарського та адміністративного судочинства, проблем апеляційного та касаційного провадження з точки зору доказового права	Практичні заняття з тем 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
ДРН 4. Аналізувати теорію і практику щодо оцінки засобів доказування та формування доказової прямої	Практичні заняття з тем 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
ДРН 5. Мати практичні навички щодо оцінки засобів доказування та формування доказової позиції	Практичні заняття з тем 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота	Самостійна робота		
Осінній семестр				
	Лк	П.з/ семін. з	Лаб. з.	
Тема 1. Доказове право як наука, його правова природа, система та місце в теорії права Доказове право як наука, його правова природа та місце в теорії права.	2/2	4		14/18
				1, 4, 5, 6, 10, 11

Доказування і пізнання: психологічна, логічна, юридична та філософська категорії. Процесуальне доказування з точки зору його наукового пізнання. Мета, завдання та система доказового права як комплексної, міжгалузевої процесуально-правової системи.					
Тема 2. Правовий статус суду як організаційної основи у сфері процесуального доказування та суб'єкти доказового процесу Правовий статус суду як організаційна основа у сфері процесуального доказування. Суб'єкти доказового процесу та тлумачення ними засобів доказування. Принципи доказування та їх особливості. Процесуальна форма судового засідання та його процесуальний простір як складова доказового процесу. Сучасні тенденції щодо змагальної та слідчої форми судових процесів.	4/2	4		12/18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10
Тема 3. Правові позиції суб'єктів доказового процесу та їх внутрішнє переконання як мотив до формування системи доказів та доказування Правові позиції суб'єктів доказового процесу як основа до формування системи доказів з точки зору матеріального та процесуального права. Структура процесуального доказування в цивілістичних галузях процесуального права. Доказова пряма та процес заповнення латентного простору. Доказування причинно-наслідкового зв'язку між дією чи бездіяльністю та їх наслідками. Позов, як етап в судовому доказуванні.	4	6/2		12/18	1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Тема 4. Матеріальне та процесуальне законодавство як основа процесуального доказування Доказування як процесуальна та	4/2	6/2		12/20	1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16

психологічна діяльність суб'єктів доказового процесу. Місце матеріального та процесуального права в сфері доказового процесу. Засоби доказування як способи встановлення юридичних фактів. Обмін письмовими заявами як спосіб доказування в сучасному правосудді.					
Тема 5. Раціональність доказування та стандарт доказування Доказування як об'єктивна та суб'єктивна складова судового процесу. Взаємодія процесуального доказування, судової практики та судового прецеденту в доказовому процесі. Об'єктивна істина та межі доказування в різних галузях процесуального права. Поняття «стандарт доказування» та його особливості.	4	6/2		12/20	1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16
Тема 6. Способи урегулювання спорів в суді та роль доказів в цьому процесі Способи урегулювання спорів в суді та роль доказів в цьому процесі. Судова медіація як спосіб урегулювання різнопредметних спорів та роль суду в таких процесах	4	6/2		12/20	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 16
Тема 7. Пізнання змісту доказів, їх оцінка та структура Поняття «обов'язок доказування» та подання доказів. Судове доказування як процес пізнання змісту доказів. Структура судових доказів та їх оцінка. Належність, допустимість, достовірність та достатність доказів у сфері різних галузей процесуального права. Теорія вірогідності у сфері правових презумпцій та фікцій. Судові преюдиції, загально відомі та визнані факти.	4/2	6		12/20	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13
Всього годин	26/8	38/8		86/134	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з теоретичних основ доказового права, та аналізувати напрями його розвитку	проведення лекційних та практичних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем	12	- додаткове опрацювання лекційного матеріалу	16
ДРН 2. Вільно тлумачити та дискутувати з правових проблем застосування норми процесуального права з точки зору формування системи засобів та способів доказування в судовому процесі.	аналізу методів та способів тлумачення норм цивільного процесуального законодавства та судової практики	12	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написанню рефератів.	16
ДРН 3. Вміти аналізувати судову та прецедентну практику сучасного цивільного, господарського та адміністративного судочинства, проблем апеляційного та касаційного провадження з точки зору доказового права	Аналіз різних видів судової практики, практики апеляційного та касаційного провадження	14	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту рефератів; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз роботи по написанню апеляційних та касаційних скарг, практичних наукових скарг	18
ДРН 4. Аналізувати теорію і практику щодо оцінки засобів	Аналіз практики призначення судових експертів,	12	- Додаткове опрацювання лекційного	18

доказування та формування доказової прямої	альтернативних способів розгляду цивільних спорів, судових прецедентів		матеріалу; - підготовка до моделювання цивільних правовідносин та їх системи доказів та аналізу судових рішень	
ДРН 5. Мати практичні навички щодо оцінки засобів доказування та формування доказової позиції	Аналіз практики призначення судових експертиз, альтернативних способів розгляду цивільних спорів, судових прецедентів	14	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до моделювання цивільних правовідносин та їх системи доказів та аналізу судових рішень	18
Всього годин		64		86

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
	Модуль 1.	35 балів /35%	За розкладом
1.	Вирішення задач в ході практичних занять	10 балів /10%	За розкладом
2.	Тестування	15 балів /15%	За розкладом
3.	Усне опитування	10 балів /10%	За розкладом
	Модуль 2.	35 балів /35%	За розкладом
4.	Вирішення задач в ході практичних занять	10 балів /10%	За розкладом
5.	Тестування	10 балів /10%	За розкладом
6.	Модульна курсова робота	15 балів /15%	За розкладом
7.	Іспит	30 балів /30%	За розкладом

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Модуль 1	< 10 балів	10-20 балів	20-30 балів	35 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити,	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

	помилки.	відсутній аналіз інших підходів до питання.		власне вирішення проблеми.
Модуль 2	< 10 балів	10-20 балів	20-30 балів	35 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Іспит	0-5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, задачі виконані із значними помилками або не виконані	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, задачі виконані з помилками	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, задачі виконані	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, задачі виконані

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Проходження тестування з атестації та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання заліку (іспиту)	Регулюється студентом самостійно
4	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

2.1.1. Нормативно – правова база

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р// ВВР, 1996, № 30, ст. 141.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. // ВВР, 2004, № 40-41, 42, ст.492.
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. // ВВР, 1992, № 6, ст.56.
4. Кодекс адміністративного судочинства України. Закон від 06.07.2005 № 2747-IV // ВВР, 2005, № 35-36, № 37, ст.446

5. Закон України “Про судоустрій та статус суддів” від 02.06.2016 р. // ВВР, 2016, № 31, ст.545.
6. Про судовий збір. Закон України від 08.07.2011 р. //ВВР, 2012, № 14, ст.87.
7. Про виконавче провадження. Закон України від 02.06.2016 р. // ВВР, 2016, № 30, ст.542.
8. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // ВВР, 2003, №№ 40-44, ст.356.

8.1.1. Підручники, посібники

1. Теорія доказового права: науково-практичний посібник (монографія); за заг. ред. д. ю.н., проф., акад. Академії наук Вищої школи України М. М. Ясинка. Київ: Алерта, 2021. 426 с
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар. Вид. 3-тє, перероб. та доп. / За заг. ред. д.ю.н.,професора академіка Академії наук вищої школи України М.М. Ясинка. Київ : Алерта, 2023. 860 с.
3. Цивільне процесуальне право України: підручник. Вид.2-ге, переробл. Та допов. : у 2 т. / за загальною ред. д.ю.н., професора, академіка М.М. Ясинка. Київ: Алерта, 2021.
4. Цивільний процес : навч. посіб. / кол. авт. : К. Р. Резворович, О. С. Юнін, М. П. Юніна та ін. – Дніпро : ДДУВС, 2023. – 224 с.
5. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с
6. Цивільне процесуальне право України: Підручник / М.М.Ясинок, М.П.Курило, О.В.Кіріяк, О.О.Кармаза, С.І.Запара та ін.; За заг. ред. д.ю.н. професора М.М. Ясинка. – К.: Алерта, 2016. – с. 576

6.1.1. Методичне забезпечення

1. Ясинок М.М. Практика доказування та правова аргументація. Конспект лекцій для студентів спеціальності 081 «Право» денної та заочної форм навчання. 60 с.
2. Ясинок М.М. Практика доказування та правова аргументація. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів спеціальності 081 «Право» денної та заочної форм навчання. 24 с.
3. Ясинок М.М. Практика доказування та правова аргументація, методичні рекомендації до самостійної роботи студентів спеціальності 081 «Право» денної та заочної форм навчання. 24 с.

Додаткові джерела

1. Ясинок М.М, Ясинок Д. М. Судові дебати: право, психологія, риторика. Наук.-практ. посіб. Київ, «Алерта», 2023, 3-тє видання, 176 с.
2. Захист охоронюваних законом інтересів у цивільному праві : монографія / І.В.Венедіктова.- К.: Юрінком Інтер, 2014.- 288 с.
3. Вступ до прецедентного права України: монографія. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, академіка Академії наук Вищої школи України М.М. Ясинка. Київ: Алерта, 2024. 280

3.1. Програмне забезпечення/Інформаційні ресурси

1. <http://www.president.gov.ua/> Офіційний сайт Президента України.
2. <http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.kmu.gov.ua/> Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
5. <https://supreme.court.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховного Суду

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	~		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	~		
Література є актуальною	✓		

Рецензенти:

Член проектної групи ОП _____

(назва)

(ПІБ)

(підпис)

Викладач кафедри _____

(назва)

(посада, ПІБ)

(підпис)

